

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

Czech Technical University in Prague, Faculty of Architecture

Ing.arch. Zdeněk Jiran

Vliv architekta na formování stavebního programu investora- 5 staveb a 5 projektů JKA

The architect's influence on the client's development programme - 5 realizations and 5 designs JKA

SUMMARY

Motto:

A built structure is a result of a dialogue between the client/developer and the architect/creator. On the extent, to which their mutual requirements and ideas overlap in the process of the origination of the structure and to which the energy of their mutual affecting accumulates, depends how interesting that structure will be and how profoundly contributing in terms of the building culture, the fulfilment of the client's requirements and the general usefulness it will be.

Taking a sample of five designs and five realizations from Jiran's own work, his analytic approach to the client's development programme is demonstrated as well as his step-by-step creative and inventive work with such a programme making it possible for a new quality of an architectonic work to originate, based on a cooperation with the client, many times in an unexpected spatial context.

The selection of works, graded by their size, which came into being mostly in a studio shared with Michal Kohout during the decade of 1992-2002, includes a comparison of architectonic assignments ranging from urbanistic concepts, new buildings compositions, reconstructions and completions of construction of historical buildings to the final architectonic details of structures.

1. A clearly selected elementary concept of the set of structures in complicated spatial context of the surrounding urbanistic structure, together with the compliance with a demanding, multi-purpose development programme (multicultural centre, residential tower)

Design: Lower Austria Government Site – St. Pölten - 1992

Realization: PRE a.s. Administration Centre with flats, Prague 10 – Vršovice - 1994

2. Contextuality, respect to the preserved historical values, compliance with the development programme in a surprising spatial context (underground annexes which do not disturb)

Design: L. Miese van der Rohe Foundation Pavilion, Barcelona - 1998

Realization: Reconstruction and Completion of a Construction of the AVU Modern Gallery – Prague – 2002

3. Completion of the original urbanistic whole that developed during the history by an architectonic composition with a distinct new form and arcades

Design: Městský dům Brno City Center at nám. Svobody - 2001

Realization: České Budějovice City Hall - 2000

4. Influencing the development programme by new functional and spatial contexts in the building unit (rearrangement of social and communication areas of the house, creation of independent units, separated as far as their functions are concerned)

Design: House owned by a law firm, Prague 10 – Vršovice - 1998

Realization: St. Prokopius Community Centre, Prague 13 – Nové Butovice - 2001

5. Elementary supporting, architectonic form of the structure – a transparent functional content, practical structural and spatial economy of the design (due to the simplicity of the rooms and their arrangement, new, socially important and characteristic parts of buildings outside the required development programme came into being: a staircase hall, a lecture hall; only part of the land dedicated to the design was used)

Design: National Technical Library, Prague 6 – Dejvice - 2000

Realization: Reconstruction and Completion of a Construction of the Secondary School of Glass-making Applied Art Železný Brod – 1993, 2001

SOUHRN

Motto:

Stavební dílo je výsledkem dialogu klienta – stavebníka a architekta – tvůrce. Jak dalece se jejich vzájemné požadavky a představy v procesu vzniku díla protnou a energie vzájemného ovlivnění se nasčítá, tak hluboce je pak dílo zajímavé a stavební kultuře, klientovým požadavkům a obecnému užítku v čase přínosné.

Na pěti projektech a pěti realizacích z vlastní tvorby je dokumentován Jiranův analytický přístup k zadanému stavebnímu programu klienta, jeho postupná tvůrčí a vynalézavá práce s ním, umožňující během vzájemné spolupráce vznik nové kvality architektonického díla, mnohdy v nečekaných prostorových souvislostech.

Měřítkově odstupňovaný výběr prací, které vznikly převážně ve společné kanceláři s Michalem Kohoutem během desetiletí 1992-2002, obsahuje srovnání architektonických úloh od urbanistických koncepcí, komponování novostaveb, rekonstrukcí a dostaveb historických budov až po finální architektonický detail stavby.

1. Jasně zvolená základní koncepce souboru staveb v komplikovaných prostorových vazbách okolní urbanistické struktury spolu se splněním náročného polyfunkčního stavebního programu (kulturní centrum, obytná věž)

Projekt: Vládní areál Dolního Rakouska – St. Pölten - 1992

Realizace: Administrativní Centrum PRE a.s. s byty, Praha10 – Vršovice - 1994

2. Kontextuálnost, úcta k dochovaným historickým hodnotám, vyplnění stavebního programu v překvapivých prostorových souvislostech (podzemní nerušící dostavby)

Projekt: Pavilon nadace L. Miese van der Rohe, Barcelona - 1998

Realizace: Rekonstrukce a dostavba Moderní galerie AVU – Praha - 2002

3. Dotvoření původního historicky rostlého urbanistického celku architektonickou kompozicí s výrazným novotvarem a pasážemi

Projekt: Městský dům Brno City Center – nám. Svobody - 2001

Realizace: Radnice České Budějovice - 2000

4. Ovlivnění stavebního programu novými funkčními a prostorovými vazbami v objektu (přeorganizování společenských a komunikačních prostor domu, vytvoření samostatných funkčně oddělených objektů)

Projekt: Dům advokátní kanceláře, Praha 10 – Vršovice - 1998

Realizace: Komunitní centrum sv. Prokopa, Praha 13 – Nové Butovice - 2001

5. Základní nosná architektonická forma objektu – čitelná funkční náplň, účelná stavební a prostorová ekonomie návrhu (jednoduchou formou a organizací místností vzniklé nové, charakteristické části budov mimo požadovaný stavební program – schodišťová hala, přednášková aula, využití jen části zadaného pozemku)

Projekt: Národní technická knihovna, Praha 6 – Dejvice - 2000

Realizace: Rekonstrukce a dostavba SUPŠ sklářské, Železný Brod – 1993, 2001

KLÍČOVÁ SLOVA

stavební program investora, analytická část projektu, urbanistická koncepce, kontextuálnost, funkční a prostorové vazby v objektu, dotvoření urbanistického celku, stavební ekonomie, tradice architektonické moderny, minimalistická architektura

KEYWORDS

investor's development programme, analytic part of the design, urbanistic concept, contextuality, functional and spatial contexts within the structure, completion of the urbanistic whole, constructional economy, tradition of architectonic modern style, minimalist architecture

Obsah

1. Titulní strana
2. Summary
3. Souhrn
4. Klíčová slova
5. Text přednášky
6. Obrazová příloha
7. Životopis autora a jeho odborné CV

Architekt na počátku své práce potřebuje co možná nejprecizněji stanovenou představu klienta o jeho stavebním programu. Představu o budoucím provozu v domě, o dimenzích a očekávaných velikostech jednotlivých prostor, které chce klient užívat, včetně stanovení jejich očekávaných optimálních fyzikálních a hygienických podmínek (světlo, teplo apod.). Čím lépe a podrobněji je klientův program připraven, tím lépe s ním lze během procesu návrhu, během společného dialogu v čase pracovat. Je na architektovi, na jeho zkušenostech, prostorové představivosti a bravuře, s jakou dokáže s klientem předpokládanými vlastnostmi a dimenzemi prostor zacházet a vzájemně je kombinovat, zároveň při zachování očekávaných vlastností díla pak vytvářet nový přínos v prostorové kvalitě díla.

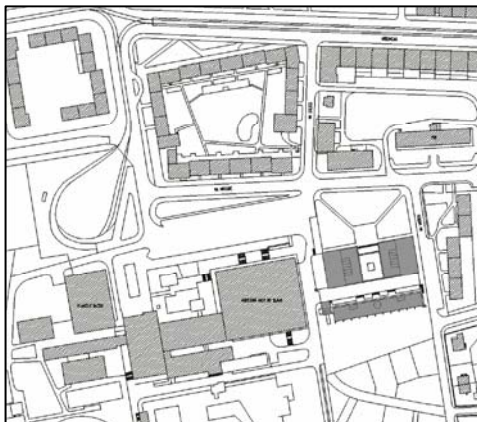
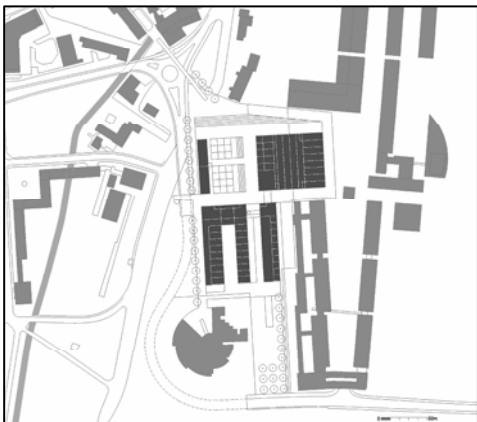
A je lhostejné, o jaké měřítko prostředí se jedná. Jde-li o urbanistickou úlohu, komplikovaný soubor staveb, rodinný dům nebo dílčí stavební detail. Jak objevně zachází architekt se světlem, konstrukcí domu, vzájemnými vazbami a proporcemi místností, se stavebními materiály, s místními přírodními vlivy, co nového vnese on spolu s ostatními nezbytnými společenskými požadavky (úřad, normy, technické možnosti, ekologické vlivy) spolu s klientem během procesu návrhu díla, tak taky přínosně bude výsledná realizace působit a později bezchybně fungovat. Výtvarná složka návrhu, která celý proces průběžně intuitivně koriguje, vychází z momentální invence tvůrce, charakteru klienta a odpovídá danému stavu společnosti. Pro mne znamená dobrá architektura především zodpovědně splněnou službou osvětlenému klientovi.

VLÁDNÍ AREÁL DOLNÍHO RAKOUSKA - ST. PÖLTEN

Sloučení několika různorodých provozů - galerie, foyer a sálů do jednoho objemu a celek s muzeem a knihovnou do urbanisticky jasné, vývojeschopné kompozice 1992

OBCHODNÍ A ADMINISTRATIVNÍ CENTRUM IPS

Původně požadovaný polyfunkční objekt rozdělen do samostatných stavebních objemů s částí bytovou a administrativní ve vyvážené hmotové kompozici samostatného celku posunutého z uliční fronty 1997

1. Jasně zvolená základní koncepce souboru staveb v komplikovaných prostorových vazbách okolní urbanistické struktury spolu se splněním náročného polyfunkčního stavebního programu (kulturní centrum, obytná věž)

PROJEKT: VLÁDNÍ AREÁL DOLNÍHO RAKOUSKA – ST. PÖLTEN, 1992

Stavebník / Client: Spolková země Dolní Rakousko / Lower Austria Gouvernement

Místo / Location: St. Pölten – Rakousko / Austria

Charakter / Type of construction: novostavba / new building

Užitná plocha / Usuable area: 52.000 m²

Fáze / Stage: soutěžní studie, competition study 1992

Autor: Zdeněk Jiran, Petr Dvořák, Jiří Buček

Ocenění / Awards: odměna ve vyzvané soutěži / gratuity in the invited competition

Publikace / Publication: Casabella, Architektur Aktuell, Wettbewerb, Wettbewerbe Aktuell

Výstava / Exhibition: St. Pölten, Wiena, Praha - Mánes

V roce 1989 vyvrcholilo dlouholeté úsilí politické reprezentace země Dolního Rakouska o centralizaci správních úřadů rozptýlených v různých částech Vídně a jejich přesídlení do nově zvoleného hlavního města Sankt Pöltenu (cca 60km západně od Vídně na řece Traisen). Toto rozhodnutí má kořeny v 60. letech 20. stol. a navazuje na trend budování satelitních správních center, komponovaných nezávisle na tradičních metropolitních svých zemí (Brasília, Bonn atd.).

Po trojkolové mezinárodní architektonické soutěži (1989-1990), byl vybrán k realizaci projekt vídeňského architekta Ernsta Hofmanna, který z celkového investičního záměru (cca 1mld eur) zrealizoval těžiště správních budov - Landhaus, budovu Landtagu spolu s podzemními parkingy a zázemím úřadů. Součástí vybavení nového správního centra Dolního Rakouska byly i společensko - kulturní stavby: společenský sál a kongresové centrum, výstavní galerie, knihovna a zemský archiv, spolu s zemským muzeem pro soustředění sbírek přírodovědného a kulturního charakteru regionu.

Na základě úspěšné účasti v předchozích kolech mezinárodní soutěže (2.-3.místo společně s W. Holzbauerem), byl vyzván i český kolektiv Zdeněk Jiran, Jiří Buček a Petr Dvořák, aby se zúčastnil urbanisticko-architektonické soutěže na dotvoření těžiště vládního souboru administrativních budov tzv. Kulturbezirk (stavba knihovny, výtvarné galerie, univerzálního kongresového sálu a muzea). Vyzvání v r.1992 obdrželo 10 kolektivů mj. Richard Meyer, Daniel Liebeskind, Hans Hollein, Wilhelm Holzbauer a další rakouští architekti.

Kolektiv autorů Jiran, Buček, Dvořák zvolil jednoduchou a velkorysou základní ortogonální strukturu jednotného, kompaktního souboru, vycházející z geometrie navazujícího křídla Hofmannem navržených administrativních budov. Směrem k historické části města je vytvořen rozptýlový prostor s monumentálním schodištěm, vyrovnávajícím terénní rozdíl nivelety ul. Ledergasse a náměstí před novou budovou Landtagu. Objekt společenského a koncertního sálu tvoří západní hranu náměstí, k němu je připojen objem výstavního sálu a galerie, který pak na protější straně tvoří východní hranu „Kulturfóra“. Vůči městu je „Kulturbezirk“ vymezen hranolem knihovny, jejíž depoty jsou v nadzemní části, s volnými výběry a studovny s prosklenou střechou pod úrovní kolonády. Toto řešení umožňuje transparentní průhledy k náměstí, příp. neformální posezení s vodní plochou v úrovni příčně vedené kolonády. Ta pokračuje směrem k hmotě Zemského muzea, jež dotváří severní frontu „Kulturfóra“. Muzeum je navrženo ze tří ortogonálních hranolů, funkčně reagujících na požadavky stavebního programu. Jednotlivá křídla obsahují kulturně historické sbírky, přírodovědné sbírky a potřebné administrativní a technické zázemí s veřejnými badatelnami. Meziprostory atrií vytvářejí komorní venkovní plochy, umožňující pořádání výstav plastik v plénu, případně jiné variabilní exteriérové expozice. Osazený „typový“ objekt ORF arch.Gustava Peichla ukončuje svými vějířovitě uspořádanými náhrávacími studií oblouk parku, navazujícího na stávající nábrežní promenádu řeky Traisen. Dopravní trasa od města na nový silniční most je vedena obloukovým tunelem pod povrchem parku.

REALIZACE: ADMINISTRATIVNÍ CENTRUM PRE a.s. S BYTY - PRAHA 10, 1997

Stavebník / Client: IPS a.s., Odštěpný závod 10 (Skanska CZ a.s.)

Místo / Location: Praha 10 - Vršovice

Charakter / Type of construction: novostavba / new building

Užitná plocha / Usable area: 25.500 m²

Fáze / Stage: dokončeno / completed 09/1997

Autor: Zdeněk Jiran, Michal Kohout, Lukáš Holub, Lubor Sladký

Statika / Structure engineer: Ivan Němec

Ocenění / Awards: GRAND PRIX OBCE ARCHITEKTŮ 1997 / GRAND PRIX OF THE COMMUNITY OF ARCHITECTS 1997, VITRABLOK 1998 – 1. cena / 1st prize, STAVBA ROKU 1998 – Cena za architektonická detail / THE BUILDING OF THE YEAR 1998 – Prize for architectural detail, Nominace – EVROPSKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU L.MIESE VAN DER ROHE – BARCELONA 1998

Publikace / Publication: Architekt – 11/98, 12/98, Česká architektura 1989-99, Architektur Aktuell, Der Architekt 8/98, Stavitel – 11/98

Foto / Photo: Pavel Štecha, Ester Havlová

Výstava / Exhibition: Frangnerova galerie Praha, Brusel, Barcelona, Vídeň, Brno, New York, Plečnickův sál Pražský hrad

Coherent orthogonal composition of the complex serves a double purpose. On the outside it acts as a keystone of different types of neighboring developments, it reinforces often only hinted spatial relations. On the inside it creates a diversity of naturally sequenced public and semi-public spaces of very different character: a monumental public piazza, covered elevated sidewalk in front of the apartment house as a modern reminiscence of a traditional arcade and the outside covered space public agora introducing the entrance niches of the two administrative buildings. The plans were developed on an axial grid of 7.2x7.2m. The overall dimensions of the built over area are approximately 80x60m.

KONCEPT - Základní kompoziční myšlenkou bylo organizovat chaotickou urbanistickou situaci v místě střetu stavební struktury z různých časových období: na jihovýchodě vilová čtvrť z počátku 20.století, na severu bytové domy z konce 50.let, z východu sídlištní zástavba ze 70.let, z jihu a jihovýchodu sportovní areál TJ Slávie. V severní části areálu, orientované do rušnější ulice Na Hroudě, jsou v prodloužení regulační čáry dané hranou zimní haly umístěny dvě původně samostatné administrativní budovy. Mezi hranou areálu a ulicí Na Hroudě je tak vytvořen prostor pro založení veřejného parku. K jihu, směrem k vilové čtvrti a sportovištím, je orientována bytová část areálu soustředěná do dvou hmot - klasického 4-podlažního bytového domu se třemi vchody a službami v přízemí a bytové věže - původně koncipované jako manažerské bydlení pronajimatelné spolu s kancelářskými plochami v přední části areálu. Semknutá ortogonální kompozice tak plní dvojí účel: navenek tvoří svorník nesourodých druhů zástavby a zpevňuje existující, často sotva naznačené prostorové vazby. Dovnitř areálu pak bylo smyslem vytvořit na konstrukčním modulu 7,2m x 7,2m pomocí jednoduchého výškového, materiálového a prostorového členění přirozeně navazující veřejné a poloveřejné prostory výrazně odlišného charakteru:

- monumentální veřejná „piazza“ mezi obytným a kancelářským domem vrcholící obytnou věží
- krytý zvýšený chodník bezprostředně před obytným domem
- venkovní prostor pod spojovacím krčkem jako veřejná agora před vstupními nikami obou administrativních budov.

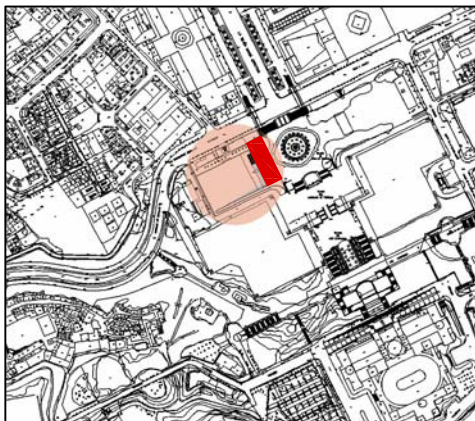
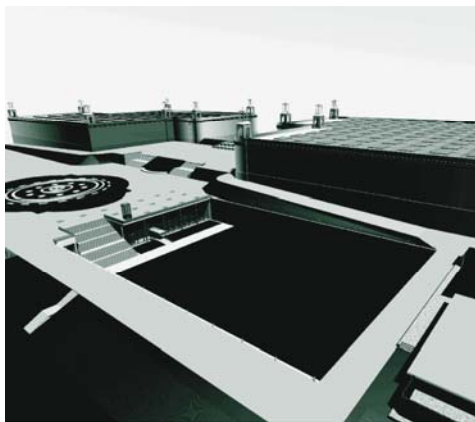
ARCHITEKTONICKÝ VÝRAZ - Poněkud chladnější, neutrální výraz administrativní budovy daný pravidelným rastrem pevných slunečních clon a kordonových říms z pohledového betonu, do líc fasády osazených hliníkových oken metalicky šedé barvy a omítky odpovídajícího neutrálního tónu, je ve výrazu kompenzován dvojím kontrastem:

- užitím přírodních materiálů s bohatou texturou (bukové dýhy a dřevo, travertinové obklady, žulová dlažba, teraccové podlahy) v interiéru kancelářských budov
- teplým, obytným charakterem obou obytných budov daným rezným obkladem a klasicky osazenými dřevěnými okny.

PAVILON NADACE MIES VAN DER ROHE - BARCELONA

Podzemní dostavba administrativního a společenského sídla nadace se zcela odhalenou prosklenou podzemní fasádou vytváří šikmou travnatou plochu - nevtrlivý, ale monumentální "pomník" Miesovu pavilonu

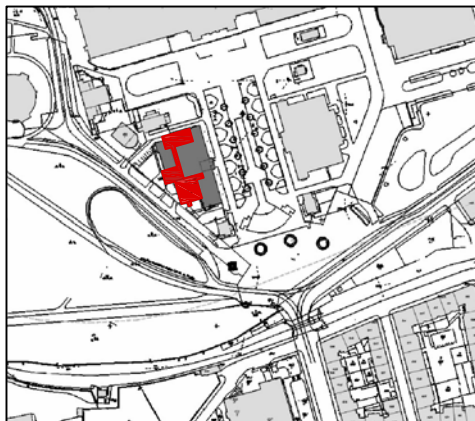
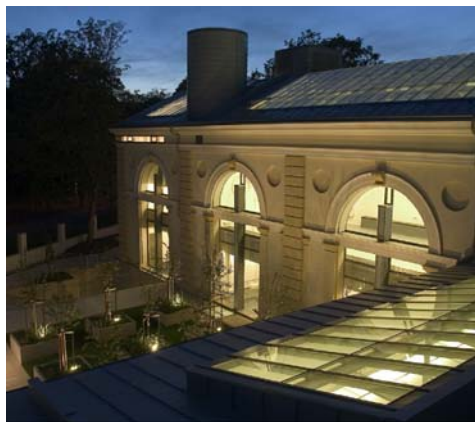
1998

AVU PRAHA - BUDOVA MODERNÍ GALERIE

Rehabilitovaný Wihelův neorenesanční pavilon ve Stromovce je doplněn dvojpodlažní podzemní dostavbou technického a provozního zázemí výtvarné školy

2004

2. Kontextuálnost, úcta k dochovaným historickým hodnotám, vyplnění stavebního programu v překvapivých prostorových souvislostech (podzemní nerušící dostavby)

PROJEKT: PAVILON NADACE LUDWIGA MIESE VAN DER ROHE - BARCELONA, 1998

Stavebník / Client: Nadace Pavilonu Mies van der Rohe

Místo / Location: Barcelona, Mont Juic

Charakter / Type of construction: novostavba / new building

Užitná plocha / Usuable area: 1.200 m²

Fáze / Stage: ideový soutěžní návrh 05/1998

Autor: Zdeněk Jiran, Michal Kohout, spolupráce Pavel Hiciz

The present building of the German Pavilion, a copy of the original structure by Ludwig Mies van der Rohe, which is a key work of 20th century architecture, becomes rather than an authentic historical monument a symbolic memorial to the ideas which stood at its birth: the belief in modernity, technological progress, social and cultural planning. Today these ideas become part of our thinking, but a belief in their general validity was seriously undermined. The same shift in stress can be seen in the design submitted: the principles of modern architecture are used here as a tool, not as an aim. By submerging the new building underground the original pavilion is placed on a gentle grass pedestal and becomes visually omnipresent in all the public spaces of the new structure, without changing dramatically the generosity and openness of the original landscaping.

Dnešní budova Německého pavilonu je jako kopie původní stavby - klíčového díla moderní architektury významného německého architekta Ludwiga Miese van der Rohe - spíše než autentickou památkou, pomníkem myšlenek, které stály při jejím zrodu: víry v modernost, technologický pokrok, sociální a kulturní plánování. Dnes se tyto myšlenky staly součástí obecného povědomí, víra v jejich univerzální platnost se však vytratila. Ke stejnému posunu v důrazu dochází i u nově navržené budovy: stavební principy avantgardy jsou zde chápány spíše jako nástroj než jako cíl návrhu. Zapuštěním nové budovy do terénního zářezu je původní Miesův pavilón "usazen" na mírný travnatý piedestal a ovládá tak horizont výhledů z nové budovy aniž by byla porušena prostorová velkorysost stávající parkové úpravy.

REALIZACE: REKONSTRUKCE A DOSTAVBA MODERNÍ GALERIE AVU , 2004

Stavebník / Client: Akademie výtvarných umění Praha / Academy of fine Arts Prague

Misto / Location: Praha 7, Bubeneč - Stromovka

Charakter / Type of construction: rekonstrukce a dostavba / reconstruction and addition

Užitná plocha / Usuable area: 4.900 m²

Fáze / Stage: realizace / completed 09/2004

Autor: Zdeněk Jiran, Michal Kohout, Lukáš Holub, Vladimíra Kvapilová

Projekční tým / Job team: Zdeněk Jiran, Michal Kohout, Lukáš Holub, Vladimíra Kvapilová, Pavel Hic, Zdeňka Pavelková, Petr Máša, Pavel Hanzal, Jan Škopek

Statika / Structure engineer: Václav Jandáček

Publikace / Publication: Architekt 7/01, 9/2004

The architectural goal of the project consists of an effort to purify the original Neo-Renaissance structure of the Modern Gallery built in 1891 by Antonín Wiehl from later conceptionless additions and through clearly differentiated newly articulated interventions to give new life to the old building. The focal point of the addition is the two-storey underground extension comprising of an academic club, storage areas, workshops and the school's technical and social facilities.

Pozemek se nachází v historicky i společensky cenné lokalitě na dotyku Královské obory s prostorem Výstaviště - bývalého areálu Jubilejní výstavy zemské z roku 1891, jehož součástí byla i budova Moderní galerie. Urbanistický rozvrh budovy Moderní galerie byl vytvořen Antonínem Wiehlem v r. 1891 a je památkově chráněn. Přístavba je proto koncipována jako podzemní objekt, který stávající strukturu nenarušuje, pouze ji v některých nadzemních částech doplňuje drobnými objemy technického nebo provozního charakteru (schodišťová a výtahová věž nad hřebenem střechy, plechem obložený hranol kovárný). Návrh potvrzuje paradox hlavního vchodu vedeného z dvorní části a tento stísněný nezastavěný "dvorní" pozemek využívá pro podzemní dostavbu.

Ta je rozdělena do dvou objektů: dvoupodlažního podzemního objemu pod pracovním dvorem na jihu a jednopodlažního podzemního objektu pod severním dvorem s grafickými dílnami zasahujícího k hranici pozemku. Jižní přístavba obsahuje v 1PP přednáškový sál, šatny, hygienické zázemí studentů i pedagogů, restaurátorské a diagnostické dílny s ateliérem a kabinety pedagogů. Ve 2PP se nachází depozitáře obou restaurátorských škol a část strojoven technického zázemí. Severní přístavba slouží pomocným provozům grafických dílen. Prostorové nároky na výukové prostory jsou splněny otevřenými nebo celoplošnými vestavbami pódiového charakteru do prostoru stávajících ateliérů. Prostory nad hlavním vstupem stávající budovy jsou ve 2NP využity jako vědeckotechnické centrum a laboratoře restaurátorských škol, v podkrovní vestavbě jsou umístěny ateliérové učebny a přechodné ubytování.

Výtvarná linie návrhu je založena na snaze očistit původní historický Wiehlův objekt od pozdějších nekoncepčních a rušících přístaveb vyjma Kotěrových drobných úprav vstupní části s úmyslem jasně odlišenými, architektonicky novodobě artikulovanými zásahy umožnit do původní budovy zakomponovat nový funkční obsah. Po výtvarné stránce umožnit dialog tvarosloví neorenesanční stavby se soudobým, koncepčně střizlivým, výtvarným názorem. Tento přístup k památkové chráněné stavbě Moderní galerie je naplněn motivem podzemního objektu, z exteriéru přiznaného pouze jako kompozice „suché“ zahrady s pochozími světlíky v úrovni terénu, zčásti využitě pro umístění restaurovaných plastik v plenéru pod baldachýnem dojezdu nákladního výtahu. Odhalen zůstává pouze jihozápadní cíp domu ve výkroji amfiteátru, před přednáškovou místností, který proskleným železobetonovým povrchem odhaluje styk původní budovy „vynášené“ podzemní novodobou dostavbou.

BRNO CITY CENTER

Tvarově střídavě vyplněná proluka, charakter fasády a její dělení naznačuje skladbu funkcí, výtvarně expresivně prolomená vnitřní obchodní pasáž

2001

RADNICE ČESKÉ BUDĚJOVICE

Obrácením smyslu užívání původního domu a dostavbou jednoduchého křídla na hloubku traktu vznikla kompozice s vnitřní dvoranou a věží dokončeným volným štítem

2000

3. Dotvoření původního historicky rostlého urbanistického celku architektonickou kompozicí s výrazným novotvarem a pasáží

PROJEKT: MĚSTSKÝ DŮM BRNO CITY CENTER – NÁM. SVOBODY, 2001

Stavebník / Client: Unistav, a.s. Brno

Místo / Location: Brno – Náměstí Svobody

Charakter / Type of construction: novostavba / new building

Užitná plocha / Usuable area: 11.000 m²

Fáze / Stage: soutěžní studie / competition study 10/2001

Autor: Zdeněk Jiran, Michal Kohout

Projekční tým / Job team: Zdeněk Jiran, Michal Kohout, Pavel Hicz, Marek Horák

Ocenění / Awards: odměna / prize

Publikace / Publication: Architekt 11/01

Výstavba / Exhibition: IBC Brno

Stavba se nachází z hlediska významu na výlučném pozemku uprostřed jedné ze tří front ústředního brněnského náměstí na místě odstraněného obchodního a bytového domu JEPA ze 30. let architekta Otto Eislera. Složitost architektonického pojetí úkolu proto nespočívá v hledání nových městotvorných motivů jako spíše v navázání na stávající struktury, reinterpretaci dnešních vazeb a vztahů i v míře odpovědnosti úměrné významu této parcely.

Prostředí náměstí Svobody je tradičně otevřené architektuře s radikálně soudobým výrazem a moderními materiály. Fasáda do náměstí nabízí radikálně moderní výraz, užití soudobých stavebních materiálů a snahu co nejvíce měřítko domu dojmově zvětšit. Naproti tomu hřebinek čtyř obytných nástaveb nad korunní římsou vnáší do projektu drobnější měřítko stávající střešní krajiny města tak, aby novostavba nepůsobila rušivě v nadhledech od Špilberku a Petrova. Tvarování, odlišné materiálové řešení i výrazné uskočení z uliční fronty nástaveb umožňuje jejich dojmově „odečtení“ tak, jak je tomu u klasických šikmých střech. Pasáž je vedena při jižní hranici parcely tak, aby plynule navazovala na požadovaný průchod do pasáže Alfa a zároveň aby byla ponechána celistvost obchodních ploch. Střed pasáže je akcentován eskalátorovou halou, která opticky propojuje obchodní plochy ve čtyřech obchodních úrovních. Eskalátorová hala je současně i místem, v kterém se předpokládá zřízení příčné pasáže navazující na průchod v domě U čtyř mamlasů na jihu a empirový měšťanský dům na nám. Svobody. Pasáž i eskalátorová hala jsou akcentovány výjimečným tvarováním kontrastujícím s jinak ortogonálním konstrukčním i dispozičním systémem domu a vnášejí tak do pevné struktury prvek vzruchu, neklidu a energie jako odraz obchodních aktivit a rytmu doby vzniku.

REALIZACE: DOSTAVBA RADNICE ČESKÉ BUDĚJOVICE, 2000

Stavebník / Client: Město České Budějovice / České Budějovice Town hall

Místo / Location: České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II.

Charakter / Type of construction: rekonstrukce a dostavba / reconstruction and addition

Užitná plocha / Usuable area: 5.800 m²

Fáze / Stage: dokončeno / completed 08/2000

Autor: Zdeněk Jiran, Michal Kohout

Projekční tým / Job team: Zdeněk Jiran, Michal Kohout, Filip Ditrich, Pavel Hicz, Jiří Hladký, Markéta Lepilová, Alena Hyblová

Ocenění / Awards: Zvláštní cena – vyzvaná soutěž 1997 / Spécial prize – invited competition 1997; PRESTA 2000 – 1. cena / 1st prize; GRAND PRIX OBCE ARCHITEKTŮ 2001 / GRAND PRIX OF THE COMMUNITY OF ARCHITECTS 2001

Publikace / Publication: Architekt 6/97, 1/01; Česká architektura 1999/2000; Architektur aktuell 1-2./2002; katalog výstav Soutěž na radnici v Českých Budějovicích; Galerie Jaroslava Fragnera 10/97, Techniques & architecture 462 - 10/2002

Foto / Photo: Pavel Štecha, Ester Havlová

Výstava / Exhibition: Fragnerova galerie Praha, Plečnickův sál Pražský hrad, Brno, Krakov, London, Une saison tchèque – Bohemia Magica - Paříž

The insertion of a new inner wing finalizes the 400 year old idea of creating a representative public court inside the town hall block, behind the historical town hall. At the same time this wing defines on its reverse side a public three-storey counter and circulation hall serving as the communication center of the office part of the complex. The stair tower dominating the main courtyard is the symbolises finalization of another stage in the 600 year-long development of the town hall complex and at the same time it adds a contemporary touch to the Budějovice panorama with its Renaissance Black and Baroque White Towers.

Vložením novostavby dvorního křídla byl završen 400 let starý záměr vybudovat v sídle politické a správní reprezentace města "palácové" nádvoří. Současně vznikla v úřední části areálu českobudějovické radnice velkorysá třípatrová, shora prosklená dvorana, v přízemí s přepážkovou halou. Tímto řešením se zpřehledňuje návštěvníkova orientace v úřadu a usnadňuje se jeho plynulé odbavení v důstojném moderním a otevřeném prostředí. Komunikační věž, ukončující slepý štít vnitřního traktu, je symbolem završení zatím poslední etapy 600 let trvajícího vývoje radničního areálu umístěného v jihozápadním cípu historického budějovického náměstí a zároveň soudobými prostředky oživuje panorama města s renesanční Černou a barokní Bílou věží.

Vnější fasáda dvorní přístavby je provedena z tvrdé, šlechtěné omítky světlého odstínu. Rytmičky po výšce ustupující průčelí v úrovni parapetů vytváří horizontální kontrast výrazně vertikálních okenních otvorů a současně vytváří moderní verzi v okolí běžně užívaných kordonových říms. Okna a stínící žaluzie jsou z modřínových, přímořených profilů opatřených lazurním nátěrem. Uvedená materiálová skladba byla zvolena tak, aby harmonizovala dilema moderně pojaté dostavby v historickém nádvoří radnice.

Výrazně vertikální proporce oken dodávají dostavbě slavnostní výraz, užití omítek naopak jistou civilnost. Novostavba se tím materiálově přibližuje svým sousedům a zároveň míra „důstojnosti“ jejího průčelí není taková, aby působila v kontextu okolních dvorních průčelí (zejména Martinelliho přestavby) rušivě. Součástí řešení je i nově zbudovaná vnitřní pasáž, umožňující průchod z náměstí přes obě nádvoří, kolem věže do České ulice. Okna v hlavním schodišťovém prostoru úřední části radnice byla vyplněna tavenou skleněnou plastikou dle návrhu ak.so.ch. Michala Gabriela, na nádvoří je umístěna bronzová plastika dr. Zátky od Bohumila Kafky z r.1932. Dlažba nádvoří propisuje různou skladbou užitého kameniva stopy původních zdí, dnes již neexistujících staveb, včetně pozice bývalé studny.

Přepážková hala byla inspirována skandinávskými a severoamerickými vzory budov pro městskou samosprávu s transparentním - otevřeným přístupem k občanovi. Za střizlivě pojatou fasádou v rekonstruovaných objektech starobylé radnice tak paradoxně vznikl jeden z nejmoderněji fungujících městských úřadů v České republice.

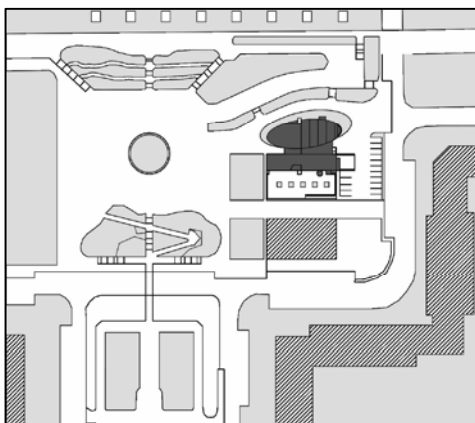
DŮM ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE

Na zúžené aprevýšené parcele vzniklý provoz administrativy i komorních prostor bydlení a vstupy na různých úrovních 1998

KOMUNITNÍ CENTRUM SV. PROKOPA

Sloučením liturgických a světských provozů do shromažďovacího variabilně členitého prostoru a oddělením servisního bloku s bydlením vzniklá kompozice "kostela s farou" 2001

4. Ovlivnění stavebního programu novými funkčními a prostorovými vazbami v objektu (přeorganizování společenských a komunikačních prostor domu, vytvoření samostatných funkčně oddělených objektů)

PROJEKT: DŮM ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE, PRAHA 10 – VRŠOVICE, 1998

Stavebník / Client: AK Felix a spol. Praha 5

Místo / Location: Praha 10 - Vinohrady

Charakter / Type of construction: novostavba / new building

Užitná plocha / Usable area: 650 m²

Fáze / Stage: studie 09/1998

Autor: Zdeněk Jiran, Michal Kohout

Projekční tým / Job team: Zdeněk Jiran, Michal Kohout, Pavel Hic

Publikace / Publication: Architekt 5/97, Salon Obce architektů

Výstava / Exhibition: Salon Obce architektů 1998

In respect to the narrow upper side of the lot and also because of the location of the neighboring houses, the building is designed somewhat non-typically as a narrow block standing perpendicularly to the slope. Disposition-wise, the building consist of two bays with the circulation bay on the southwest facade and the offices on the northeast elevation. The liberated 18m long and four-storey high communication area has customer and service entrances on both sides. Thus it not only provides the visitor with an immediate overview but also seems like a refreshing walk in the garden during the day's hustle and bustle.

Vzhledem k zúžené horní straně parcely i blízkosti sousedních vilových staveb je hmota objektu navržena poněkud netypicky jako úzký hranol stojící kolmo na svah. Dům je řešen jako dispoziční dvojtrakt s komunikačním trávě s hlavními i služebními vchodem na protilehlých stranách a v rozdílných úrovních je místem, kde je na poměrně úsporném prostoru dosaženo velkorysých průhledů dvoupodlažním 18m dlouhým prostorem. Tento efekt není přitom samoučelný: poskytuje návštěvníkovi i uživateli okamžitý přehled o struktuře stavby a usnadňuje tak orientaci v budově, současně nabízí pocit osvěžující procházky po zahradě v průběhu denního shonu.

REALIZACE: KOMUNITNÍ CENTRUM SV. PROKOPA, PRAHA 13, 2001

Stavebník / Client: ŘK farnost Stodůlky / Roman Catholic Parish Stodůlky

Místo / Location: Praha 13 – Nové Butovice, Sluneční náměstí

Charakter / Type of construction: novostavba / new building

Užitná plocha / Usable area: 1.160 m²

Fáze / Stage: dokončené / completed 05/2001

Autor: Zdeněk Jiran, Michal Kohout

Projekční tým / Job team: Zdeněk Jiran, Michal Kohout, Pavel Hic, Jiří Hladký

Ocenění / Awards: Finalista STAVBA ROKU 2001 / Finalist THE BUILDING OF THE YEAR 2001

Publikace / Publication: Architekt 7/2001, 8/2001, Architektura aktuel 1-2/2002, Stavebnictví a ainterier 12/2001

Foto / Photo: Ester Havlová

The two main volumes of the building - the cylindrical mass containing the main sacral and congregational spaces and a two-storey rectangular building, demonstrate through contrasting material and expression the structure's ideological program: depict the clash and unity of opposites. At the same time this double character indicates an effort to both connect and liberate itself at the same time from the rectangular urban grid of the surrounding housing estate.

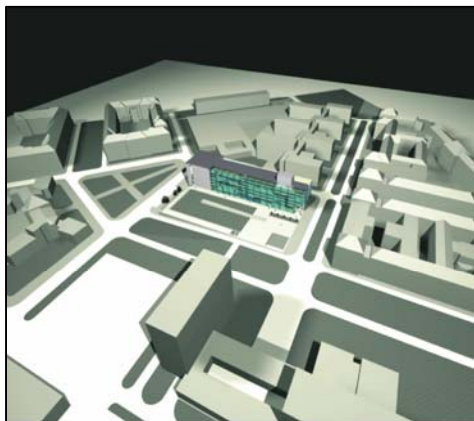
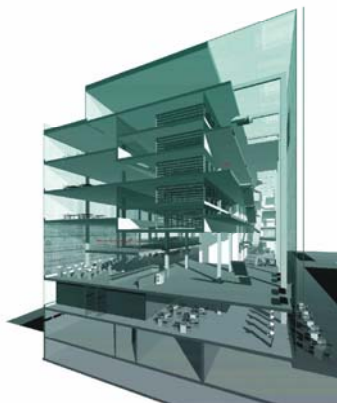
Pozemek v centru Nových Butovic vymezuje spolu se sousedním pozemkem, původně určeným pro stavbu kulturně-sociálního centra s knihovnou, východní stranu Slunečního náměstí. V rámci zpracování objemové studie souboru byly zformulovány zastavovací podmínky pro kompozici obou staveb se vzájemně se doplňujícími funkcemi. Kulturní a společenské centrum městské části, měl tvořit jednoduchý dvoupodlažní hranol s vnitřní pasáží, společenským sálem, klubovnami, knihovnou a kavárnou na jehož hmotu navazoval pravouhlý objekt provozní a společenské části církevního centra. Z pravouhlé urbanistické osnovy těchto objektů vystupuje oválné těleso kaple a hlavních shromažďovacích prostor komunitní části. Výjimečnost tohoto objektu je posílena i tím, že kaple se zvonící osově směřuje ke středu náměstí a poněkud předstupuje před frontu obytných domů v ulici Seydlerově. Uplatňuje se tak jako výrazný urbanistický akcent především na západovýchodní ose území rovnoběžné s linií metra, které tvoří urbanistickou páteř celé zástavby. Ke stavbě druhé části plánovaného souboru bohužel nedošlo, převyšující objem v současnosti realizované budovy oční kliniky s původně komponovanou koncepcí prostorově nekonvenuje.

Stavba centra je rozdělena do dvou hlavních objemů: odlišné tvarování obou částí vychází z jejich odlišné náplně. Symbolika čerpá z obecného principu rozlišení profánního a sakrálního, každodenního a toho, co každodennost přesahuje. Oválný tvar bez jasného středu či počátku by měl vyjadřovat rozumovou neuchopitelnost a nekonečnou platnost myšlenek, ve jménu kterých se zde lidé shromažďují. Jednoduché tvarování servisního křídla akcentuje praktický rozměr života a nutnost mít na zřeteli každodenní provoz. Jistá lapidárnost obou základních hmot je odkazem k zasvěcení stavby sv. Prokopovi a má symbolizovat životní sílu a nezlomnost. Dvě odlišné geometrie naznačují určitý životní svár a konflikt, okenní otvory a vstupy jsou chápány jako záseky a jizvy tohoto konfliktu či dialogu.

Nosnou konstrukci domu tvoří kombinace železobetonového stěnového systému v částech pod úrovní terénu s pravouhlým skeletem v bytovém traktu. V části kostela je pilířový skelet ztužený obvodovým korunním věncem. Pilíře vynášejí dřevěné sbíjené vazníky nesoucí konstrukci střechy, v části kaple umožňují shedové světlíky horní osvětlení prostoru.

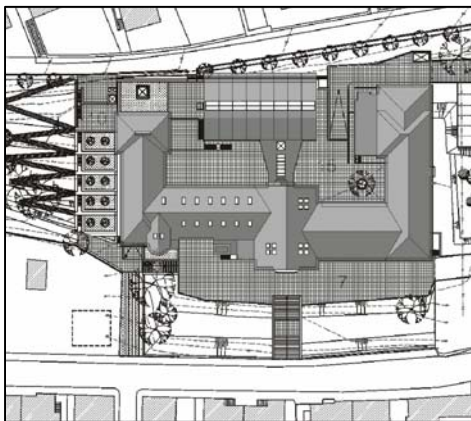
NÁRODNÍ TECHNICKÁ KNIHOVNA PRAHA

Využití různých výšek společenské části s volnými výběry a depoty spojených živou komunikační halou tvořící na výšku akademické náměstí, jež lze v budoucnu dostavět 2000

SUPŠ SKLÁŘSKÁ - ŽELEZNÝ BROD

Dokomponování dvora napojením na historickou budovu v různých výškách, jež je využito pro stupňovitou aulu. Tělocvična je umístěna na dvou patrech laboratoří a zázemí sklářské hutě 2001

5. Základní nosná architektonická forma objektu – čitelná funkční náplň, účelná stavební a prostorová ekonomie návrhu (jednoduchou formou a organizací místností vzniklé nové, charakteristické části budov mimo požadovaný stavební program – schodišťová hala, přednášková aula, využití jen části zadaného pozemku)

PROJEKT: NÁRODNÍ TECHNICKÁ KNIHOVNA, PRAHA 6 – DEJVICE, 2000

Stavebník / Client: Státní technická knihovna Praha / National Technical Library Prague

Místo / Location: Areál ČVUT, Praha 6 - Dejvice

Charakter / Type of construction: novostavba / new building

Užitná plocha / Usable area: 38.000 mm²

Fáze / Stage: studie / competition study 11/2000

Autor: Zdeněk Jiran, Michal Kohout

Projekční tým / Job team: Zdeněk Jiran, Michal Kohout, Martina Buřičová, Pavel Hiciz

Ocenění / Awards: Architektonická soutěž – 3. cena / Architectural competition – 3rd prize

Publikace / Publication: Architekt 4/01, HN 34, 16.-18.2.2001

Výstava / Exhibition: Fragnerova galerie Praha

Simply shaped volume of the new building of National Technical Library designed for a site on the Prague Technical University campus at Dejvice consist functionally of 3 parallel "slabs". Each of them has a different function: 7-storey communication hall, lower and denser free selection areas and library studies. All three are "running out" of a service block with the main storage and office spaces. The inner organisation of the building is subduced to the idea of a future expansion (according to the foreseen new necessities in the dynamic field of information technologies) into what is presently seen as a public Agora - an Academic Piazza. The building is presently design for about 500.000 volumes in the free selection areas and 600.000 in the storage spaces. The foreseen expansions can approximately double these capacities without necessarily interrupting considerably the designed structure.

ZÁSADY ŘEŠENÍ - Knihovny dnes poněkud pozbývají svoji funkci pouhé schránky na informace, naopak jejich funkce média přenosu roste. Stávají se místem setkání na moři informací, pohřbiště však často i prostorem osamění uprostřed davu. Suma technického poznání i způsob jeho uchování a předávání podléhá překotným změnám. Navrhovaná stavba by měla mít schopnost tento vývoj absorbovat a přizpůsobovat se mu. Knihovna je pokusem o zobrazení postavení techniky v dnešní době: na jedné straně rychlý vývoj i relativní dostupnost špičkových technologií bez sofistikované techniky si dnešní civilizaci již nelze představit (inteligentní fasáda); na straně druhé doba obdivu a okouzlení je za námi (tam, kde plní svůj účel, jsou užity technologie tradiční nosný betonový skelet, betonový sokl), technika dnes stále více odhaluje i svoji agresivní či temně hroznou stránku (razance základního urbanistického gesta, přímočaré řešení interiérů, tajuplnost grafické výzdoby skleněných fasád).

ZÁKLADNÍ PRINCIPY NÁVRHU - Nadzemní část knihovny je složena z několika základních geometrických těles: tří paralelních desek veřejné části (hala + komunikace, volné výběry, studovny) a bloku obsahujícím depoty obtočené na vnějším rohu „L“ hranolem kanceláří a pracovišť služební části.

Vnitřní uspořádání je řešeno s ohledem na budoucí rozšíření jednotlivých provozních úseků knihovny směrem do Akademického náměstí.

URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ - Dům sleduje ducha Engelova založení (délka bloku respektuje jeho horizontalitu a rozprostraněnost), zároveň však vnímá i stopu 60. let Paulovy a Čermákovy budovy elektrotechnické a strojní fakulty a 70. let. - Paroubkovu budou stavební fakulty a fakulty architektury. Obě tyto tradice dům vstřebává: respektuje rasanici i regulační čáry původního založení Dejvic, ale chová se jako solitér. V duchu svých sousedů z 60 a 70. let buduje své vlastní veřejné prostranství: Akademické náměstí, ale vzápětí ho nabízí k zastavění či se dokonce sám chystá ho zaplnit. Přitom charakter této zástavby zcela záměrně neurčuje. Může jít o samostatná pokračování budovy knihovny, tak jak to umožňuje její vnitřní uspořádání, může se jednat o nezávislou paralelní budovu, vyloučeno není ani dobudování původního dejvického bloku. Možná je i kombinace, kterékoliv z předchozích variant.

REALIZACE: DOSTAVBA SUPŠ SKLÁŘSKÉ - ŽELEZNÝ BROD, 1993, 2001

Stavebník / Client: SUPŠ sklářská Železný Brod / Applied Art Glass School in Železný Brod

Misto / Location: Železný Brod

Charakter / Type of construction: rekonstrukce a dostavba, reconstruction and addition

Užitná plocha / Usuable area: 4.050 m²

Fáze / Stage: 1. etapa dokončena 10/1995, 2. etapa dokončena 10/2001 / Reconstruction completed 10/1995, new building completed 10/2001

Autor: Zdeněk Jiran, Michal Kohout, Petr Stolín

Projekční tým / Job team: Zdeněk Jiran, Michal Kohout, Petr Stolín, Alena Hyblová, Jiří Chlumský, Martina Buřičová, Jiří Hladký, Jiří Prskavec, Jiří Bílek, Zdeněk Dřevěný

Publikace / Publication: Stavba 5/96, 6/99, Architekt 8/2001, Česká architektura 2000-2001

Foto / Photo: Pavel Šecha, Ester Havlová

A new wing of laboratories, technical equipment for the glass shop and a gymnasium has been inserted into the courtyard of the former edifice of the old school built during the early '20s in Late Modern Style. The considerable height difference within the yard is retained by the new structure and articulated into a system of terraces and retaining walls, which reorganized the school yard and its surroundings. The new wing is connected with the staircase hall of the old building by a bridge which also serves as a ceremonial hall. Part of the first phase was the reconstruction of the old glass shop with its technical facilities and insertion of new classrooms and school offices in the attic of the original structure.

Výraz a členění novostavby vychází z volné kompozice stávající budovy sklářské školy a konfigurace okolního terénu. Razantní velkorysá modernistická architektura z dvacátých let tohoto století architekta Viktorina Šulce je v dvorní části dokončována novostavbou, která skrývá v zemních terasách technické zázemí rekonstruované hutě. Nad terasy vystupuje kompozičně samostatná hmota laboratoří a tělocvičny uzavírající zčásti školní dvůr. Novostavba využívá terénního zlomu tak, aby jej svou hmotou zachytila a přirozeně převedla v systém teras a opěrných zdí vymezujících školní dvůr, kolem kterého probíhá zadní přístupová komunikace. Z použitých materiálů by se mělo uplatňovat především obvodové zdivo z lícového kamene štěpaného pískovce v kombinaci s pemřovanou cementovou omítkou, ocelovými a litinovými prvky a nemořenými dubovými žaluziemi, které spolu s dlážděným povrchem dvora dávají sjednocující charakter celému areálu školy.

Návrh puristicky odstraňuje pozdější nekoncepční přístavky západního křídla budovy za sklářskou hutí a dvorní vestavbu objektu skladů s provizorní tělocvičnou pův. výstavní halou ze 70. let. Dvojpodlažní dostavbou zázemí hutě s ustupujícími terasami (zachování komfortu osvětlení severozápadního průčelí hl. budovy) bylo docíleno vhodného urbanistického dotvoření školního areálu s nově definovanými jasnými a ekonomickými provozními a prostorovými vazbami a úpravami. Za hutí přímo navazuje místnost vzduchotechniky, skladů materiálů, brusírny, pukačky a dalšího technického a technologického zázemí včetně šaten, svačiny a sociálního zázemí studentů

chemické a fyzikální laboratoře a učebny umístěné ve dvou podlažích nad sebou komunikačně navazují z jedné strany na provoz hutě, z druhé přes spojovací modul na hl. školní budovu. Tělocvična s parametry normového hřiště košíkové o světlé výšce od 5,20 do 8,00m s diváckou galerií, kabinetem a posilovnou včetně cvičné horolezecké stěny, je od severu (ul. VI. Rady) přístupná přímo z úrovně terénu od města a tvoří třetí, charakteristické patro dostavby. Dostavba je nad dvorem propojena se schodišťovým traktem hlavní budovy spojovacím modulem se stupňovitou aulou, nad níž jsou umístěny šatny a umývárny tělocvičny. Část podkroví hl. budovy byla zrekonstruována pro potřeby ateliérů a kabinety pedagogů

ŽIVOTOPIS AUTORA A JEHO PROFESNÍ CV

Ing.arch. Zdeněk JIRAN * 13.3.1959 Brno, autorizovaný architekt ČKA 00 255

Některá odborná ocenění realizací během dosavadní projekční praxe :

- **GRAND PRIX Obce architektů –čestná uznání a ceny -2002, 2001,1998,1997,1996**
- **Nominace na Cenu Klubu Za starou Prahu za novou stavbu v histor. prostředí, 2002**
- **Nominace na Evropskou cenu za architekturu Nadace Ludwiga Miese van der Rohe, Barcelona 1998**
- **Stavba roku 1998 – Cena časopisu Stavitel za architektonický detail**
- **PRESTA 2000 – titul prestižní stavba Jižních Čech za období 1996-2000**
- **Vitrablock - 1.místo, Teplice 1998**
- **FOR HABITAT – 1. místo, FOR ARCH Praha 1997**

Jiranovy práce byly vystaveny např. na bienále architektury v Benátkách a dále na výstavách v Berlíně, Vídni, Praze, Bruselu, Londýně a New Yorku. Realizace i projekty jsou pravidelně publikovány v domácích i zahraničních odborných časopisech a publikacích o architektuře.

VZDĚLÁNÍ :

1978-1983 Vysoké učení technické, Fakulta architektury Brno, diplomová práce na téma „Restituce kavárny ERA v Brně - Černých Polích (1928) - Josef Kranz a brněnský funkcionalismus“

PROJEKČNÍ PRAXE :

od r. 1995 JIRAN KOHOUT architekti s.r.o.(JKA)
1992-1994 JIRAN, BOUŘIL, KOHOUT, MÁSLA, architekti s.r.o.(JBKM)
1991-1992 Architektonická kancelář S.J.K. (arch. Alena Šrámková, arch. Michal Kohout)
1990-1991 Studio S.I.A.L. Liberec (arch. Karel Hubáček)
1983-1989 Stavoprojekt Liberec, ateliér 03

ZAHRANIČNÍ PROJEKČNÍ PRAXE :

1989-1990 Prof. Wilhelm Holzbauer, Wien
1991 Gerhard J. Naumann architekt, Regensburg
1990 Klaus Franzmair, Architekturbüro Salzburg

PEDAGOGICKÁ ČINNOST :

2004 Lektor International architectural Workshops Wroclaw
1995 - 2005 Volný ateliér architektonické tvorby na Fakultě architektury ČVUT Praha
Ústav Prof.Ing.arch. Ladislava Lábusa (s Ing.arch.Ivanem Vavříkem)
1994-1995 Člen vědeckopedagogického kolegia zakládajícího Fakultu architektury na Technické univerzitě v Liberci
1991 Lektor Mezinárodní letní školy architektury v Liberci

DALŠÍ AKTIVITY :

člen Vědecko umělecké rady FA ČVUT Praha (od 2006)
člen Akademického senátu Fakulty architektury ČVUT Praha (2003 – 2005)
člen České komory architektů
člen S.V.U. Mánes
člen Komise výstavby a územního plánu ÚMČ Praha 4 (od roku 2003)
předseda dozorčí rady Nadace české architektury (1998-2001)

PŘEDNÁŠKY, SEMINÁŘE:

- International Architectural Workshops - Browar mieszczański, Wroclaw 05/2004
- Brno 04/98 – DEN ARCHITEKTURY na Výstavišti, Dvě oceněné stavby Grand prix OA z ateliéru Jiran a Kohout - Praha, Mezinár. stavební veletrh Brno 1998

PUBLIKACE:

Architektonické práce Zdeňka Jirana jsou publikovány v českých i zahraničních odborných publikacích, např. Casabella, Bauwelt, Wettbewerb, Baumeister, Der Architekt, Wettbewerb aktuell, Architekt, Atelier, Architektura ČSR, Projekt, atd. Výběr z posledních let:

ARCHITEKT - 4,5/97 str. 14-17, 4/98 str. 35-37, 11/98 str. 13-25, 12/98 str. 18, 1/2001 str. 11-21, 2/2001 str. 52, 4/2001 str. 59, 7/2001 str. 9-13, 46, 8/2001, FÓRUM architektury a stavitelství - 5-6/1997 str. 24, 49 - 50, - 8,9/98, str. 93-94, str. 66, STAVBA - 4/97 str. 64-69, 5/96, str. 68-72, 3/98 str. 18-19, 6/2001, str. 58-59, Elle 03/1996 str. 142, Týden 20/97, Grand Prix Obce architektů - 1996, katalog, str. 9, Respekt 22/93, str. 12, NEUE ZÜRCHER ZEITUNG Nr.56, 9.3.1998, str. 25, Materiály a technologie pro stavbu 5/98, str. 72,73, Stavitelství a interiér (ČM výběr) 10/97, str. 20-21, Architektura Aktuell 214/198, str. 104-109, STAVITEL 11/98, str. 56,57, Contemporary American Architects Volume III, Taschen 1997, str. 42-43, ČESKÁ ARCHITEKTURA 1989-1999 str. 81-83, Grand Prix 2001 - katalog str. 16, 22, 25, 29, MF Dnes 20.6. 2001, str.C1, C12, 5.8: 2000, str. tři, ČESKÁ ARCHITEKTURA 1999 - 2000, str. 100 - 103, Realitní a stavební Profit 12/2000, str. 40, 41, FÓRUM architektury a stavitelství - Stavby roku 2001, str. 59, PRAG - Architektur des XX.Jahrhunderts - průvodce, str.160, Kdo je kdo v architektuře -1993, 2000, Contemporary Czech Architecture, Prostor 2000, str 75-77, Architektur.aktuell 1-2.2002, str. 88-97, 143, Nové kostely a kaple z konce 20.stol v ČR, str. 330-334, Česká architektura 2000-2001, str. 80-83.

VÝSTAVY PRACÍ:

- Jubilanti SVU Mánes - Galerie Diamant Praha - **2009**
- Čeští finalisté ceny Mies van der Rohe Award - Fragnerova galerie - **2004**
- Un Salon Tchèque - výstava 10 současných architektů ČR, Paříž - **2003**
- Grand prix Obce architektů Fragnerova galerie - **2002**
- Možná první, zatím poslední - účast na výstavě S.V.U. Mánes, Praha, **2001**
- Deset století architektury - expozice XX.stol. - Plečnickův sál Pražského hradu, **2001**
- PRESTA - prestižní stavba Jižních Čech 1996-2000 - České Budějovice **2001**
- Národní technická knihovna - vítězné soutěžní návrhy - Fragnerova galerie - **2001**
- Česká architektura 1989-1999, Tereziánské křídlo Pražského hradu - **2000**
- Grand prix Obce architektů
 - New York, České centrum **1999-2000**
 - Berlín, České centrum **1999**
 - Europalia, České centrum Brusel, St. Truiden **1998**
 - Fragnerova galerie Praha **1998**
- FOR ARCH Praha Letňany - **1998**
- FOR HABITAT Praha Strahov - **1997**
- Grand prix Obce architektů Fragnerova galerie **1997**
- Grand prix Obce architektů Fragnerova galerie **1996** (JBKM)
- Pražský Hrad, Galerie pod Plečnickovým schodištěm **1994** (JBKM, DA,Koucký,Pleskot)

POROTCOVÁNÍ V ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍCH:

JESENÍK, Novostavba městského úřadu - předseda poroty **2009**
PRAHA, Pavilon ČR na EXPO 2010 Shanghai- člen komise **2008**
PRAHA, ČKA - Přehlídka diplomových prací - předseda poroty **2007**
PRAHA, FA ČVUT - „Olovený Dušan 2006“ - člen komise **2006**
ÚSTÍ NAD LABEM, palác „Zdar“, Mírové nám.- předseda poroty **2004**
BRNO, Rekonstrukce vily Tugendhat - člen komise **2004**
PRAHA, Cena Petra Parléře, British American Tobacco - **2003**
BRNO, Zástavba lokality Grand - **2001**
ZLÍN, Dostavba objektu Malé scény - **2001**
ŘÍČANY, TŘEBOŇ, ZÁCHLUMÍ - Startovní byty pro mladé rodiny- předseda poroty, **1999**
PRAHA 3, Žižkov - Dostavba Divadla Jára Cimrmana, **1998**
HRADEC KRÁLOVÉ, Humanizace sídliště - lokalita Jungmannova, **1998**
PRAHA 3, Nám. W. Churchila- úprava parteru a umístění pomníku W.Ch.**1997**
BRNO, IPB Joštova - Česká, **1993**
BRNO, Jižní Centrum - dostavba a regulace části města města, **1992**
BRNO, Josefská - Novobranská - regulace náměstí, **1991**

VBÍRANÉ REALIZACE A PROJEKTY

Polyfunkční areál Hraníř

Stavebník: Czech property investments a.s.
Místo: Ústí nad Labem, ul. Masarykova
Charakter: novostavba městského bloku
Plocha / Náklady: 27.000 m² / 620 mil. Kč
Fáze: v realizaci 09/2010

Energetický dispečink – Letiště Praha

Stavebník: Letiště Praha, a.s.
Místo: Mezinárodní letiště Praha 6 - Ruzyně
Charakter: rekonstrukce a přístavba
Plocha / Náklady: 1600 m² / 50 mil.Kč
Fáze: realizace – 06/2006

Bytové areál Jahodnice

Stavebník: Skanska CZ, a.s.
Místo: Praha 14, Hostavice
Charakter: novostavba areálu
Plocha / Náklady: 70.000 m² / 350 mil.EUR
Fáze: projekt k ÚR – 09/2003

Zástavba lokality „Národní“

Stavebník: Skanska CZ, a.s. Praha
Místo: Praha 1 – Spálená, Vladislavova
Charakter: dostavba městského bloku k OD Máj
Plocha / Náklady: 36.000 m² / 570 mil. Kč
Fáze: vyzvaná soutěž 06/2002

Komunitní centrum sv. Prokopa

Stavebník: ŘK farní úřad Stodůlky
Místo: Praha 13, Nové Butovice
Charakter: novostavba
Plocha / Náklady: 895 m² / 26 mil.Kč
Fáze: realizace 06/2001

Luxembourg Plaza, admin. centrum, hotel

Stavebník: L.A. Limited, s.r.o
Místo: Praha 3, Flora
Charakter: novostavba městského bloku
Plocha / Náklady: 56.000 m² / 1.6 mld.Kč
Fáze: projekt k ÚR 11/1999

Dům s byty s pečovatelskou službou Liberec

Stavebník: MÚ Liberec
Místo: Liberec - Ruprechtice
Charakter: novostavba, interier
Plocha / Náklady: 2.550 m² 32 mil.Kč
Fáze: dokončeno 05/1996

Pankrácká pláň – Praha 4

Stavebník: MÚ Praha 4
Místo: Praha 4, Pankrácká pláň
Charakter: strategická vize rozvoje území
Plocha: 680 ha
Fáze: podklad ve změně ÚP– 06/2007

Polyfunkční areál West Gate

Stavebník: Quinlan Private Golub, s.r.o. Praha
Místo: Praha 13, Nové Butovice
Charakter: novostavba
Plocha / Náklady: 85.000 m² / 2.2 mld.Kč
Fáze: studie k ÚR– 10/2006

Moderní galerie AVU Praha

Stavebník: Akademi výtvarných umění Praha
Místo: Praha 7, Bubeneč - Stromovka
Charakter: rekonstrukce a podzemní dostavba
Plocha / Náklady: 4.900 m² / 240 mil.Kč
Fáze: realizace 12/2003

Dům s pečovatelskou službou Úvaly

Stavebník: Město Úvaly
Místo: Úvaly, Nám. svobody
Charakter: novostavba
Plocha / Náklady: 2.200 m² (32 BJ) / 41 mil.Kč
Fáze: realizace 12/2002

Radnice České Budějovice

Stavebník: MÚ České Budějovice
Místo: Č. B., nám. Přemysla Otakara II.
Charakter: rekonstrukce a dvorní vestavba
Plocha / Náklady: 5.800 m² / 230 mil. Kč
Fáze: realizace 10/2000

Uměleckoprůmyslová škola sklářská

Stavebník: SUPŠ sklářská Železný Brod
Místo: Železný Brod
Charakter: rekonstrukce a přístavba
Plocha / Náklady: 4.050 m² / 70 mil. Kč
Fáze: dokončeno 12/2000

OCS-obchodní a admin. centrum IPS-PRE

Stavebník: IPS a.s. Praha, závod 10
Místo: Praha 10 - Vrřovice
Charakter: novostavba
Plocha / Náklady: 25.500 m² / 570 mil. Kč
Fáze: realizace 09/1997

VYBRANÉ SOUTĚŽE:

- 2004 **Praha 13, polyfunkční areál - Petřilskova**
Investor: Metrostav – Navatyp a.s. Praha
Vyzvaná architektonická soutěž
Autor: Jiran, Kohout, Máša, Tichý, Štoviček, Štáfek
- 2003 **Janáčkovovo kulturní centrum Brno**
Investor: Město Brno
Mezinárodní architektonická soutěž
Autor: Jiran, Kohout, Máša, Tichý
- 2002 **Praha, Úsporný popovodňový dům**
Investor: ČKA, Praha
Veřejná architektonická soutěž, 1. místo
Autor: Jiran, Kohout, Štoviček
- 2001 **Brno, nám. Svobody, BCC – zástavba proluky - polyfunkční objekt**
Investor : Unistav, a.s. Brno
Veřejná architektonická soutěž, odměna
Autor : Jiran, Kohout, spolupráce: Hicz, Horák
- 2000 **Praha 6 – Dejvice, Národní technická knihovna**
Investor : Státní technická knihovna, Praha
Veřejná architektonická soutěž, 3. místo
Autor : Jiran, Kohout, spolupráce: Buřičová, Hicz
- 2000 **Brno, MZLU – objekt specializovaných výukových prostor**
Investor : Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně
Veřejná architektonická soutěž, 2. místo
Autor : Jiran, Kohout, spolupráce: Buřičová, Hicz
- 1998 **Barcelona , sídlo nadace pavilonu Ludwiga Miese van der Rohe**
Investor : Fundació Mies van der Rohe, Mont Juïc, Barcelona
Mezinárodní ideová soutěž
Autor : Jiran, Kohout, spolupráce: Hicz
- 1994 **Mnichov, konzulát ČR v Německu**
Investor: MZV ČR
Vyzvaná architektonická soutěž
Autor : Jiran, Bouřil, Kohout, Máslo
- 1992 **Berlin Spreebogen,soubor vládních budov, parlamentu a kancléřství SRN**
Urbanistická ideová soutěž na dořešení centrální části Berlína
Autor : Jiran, Bouřil, Kohout, Máslo, spolupráce: R. Netík, J. Studený
- 1992 **Kulturbezirk St. Polten, Rakousko**
Koncertní a kongresové centrum, zemská knihovna,archív, zemské muzeum, galerie
Vyzvaná soutěž (m.j. Richard Meier, Daniel Liebeskind, Hans Hollein, Wilhelm Holzbauer...)
Investor: Země Dolní Rakousko
Autor: Jiran, Buček, Dvořák
- 1991 **Sevilla, rakouský pavilón na EXPO '92, Španělsko**
Postup do 2. kola architektonické soutěže na národní pavilón včetně libreta
Autor: Jiran, Franzmair, Dvořák
- 1989 - 1990 **NO Landeshauptstadt St. Polten, Rakousko,**
Soubor budov vládního centra Dolního Rakouska
Trojkolová mezinárodní ideová urbanisticko – architektonická soutěž - 2.-3.místo
Investor: Země Dolní Rakousko
Autor: Jiran, Buček, Dvořák